

Guía Docente

Datos Identificativos					2023/24
Asignatura (*)	Vanguardia e Literatura	Código	613584115		
Titulación					
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3	
Idioma	Castelán				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Letras				
Coordinación	Valcarcel Lopez, Maria Eva	Correo electrónico	eva.valcarcel@udc.es		
Profesorado	Valcarcel Lopez, Maria Eva	Correo electrónico	eva.valcarcel@udc.es		
Web					
Descrición xeral	Estudo avanzado dos procesos culturais de ruptura no sistema literario, atendendo a dialéctica de continuidade e ruptura na literatura e a arte. Indagarase no concepto de vangarda histórica e posvangarda y profundizarase esta indagación co estudo particularizado de exemplos de renovación estética nun contexto interdisciplinar.				

Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título
--------	-------------------------------------

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer as posibilidades de investigación que se describen a partir do estudo da vangarda histórica de principios do século XX, e a ua proxección na cultura contemporánea.	AM1 AM4 AM6 AM8 AM9 AP1 AI1	BP5	CM2 CM3 CM4 CI2
Ser capaz de distinguir as referencias a vangarda histórica na contemporaneidade. Ser capaz de describir e analizar o fenómeno vangardista desde a súa orixe, o contexto que o impulsou, a súa proposta teórica e o pensamento que a sustenta, atendendo a súa formulación interdisciplinar, con especial atención a relación entre escritura e pintura.		BP1 BP3 BP4 BP7	CM1 CM5
Ser capaz de reflexionar sobre os instrumentos teóricos para a interpretación dos exercicios vanguardistas e a súa particular realización na literatura.	AM4 AM6 AM8 AP1 AI1	BP3	CM6 CI1 CI2 CI3
Ser capaz de diferenciar a importancia da teoría crítica e estética no acontecer dos proceso sociais.	AM8 AM9 AP1 AI1	BP1	CM2 CM4 CM5 CM6 CI1 CI2 CI3

Contidos

Temas	Subtemas
-------	----------

Cuestións iniciais A vangardas históricas. Introducción.	Principios teóricos e filosóficos. Interdisciplinaridade e internacionalidade. O xénero na vangarda.
Os manifestos artísticos	Poética dos manifestos
A vangarda literaria. Crítica e documentos. A presenza feminina na vangarda a través da análise das publicacións periódicas.	A recepción do futurismo en América O estridentismo mexicano O ultraísmo arxentino O creacionismo chileno O surrealismo.
4. A vangarda e a súa pervivencia na arte actual.	Teoría e práctica.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Obradoiro	A1 A4 A6 A10 A8 A9 B10 C2 C5 C6 C9	7	14	21
Actividades iniciais	B6 B7 B8	2	2	4
Investigación (Proxecto de investigación)	A12 B4 C1 C3 C4 C7 C8	1	33	34
Sesión maxistral	A4 A8 B8	5	11	16
Atención personalizada		0		0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	O obradoiro consta dunha serie de exercicios prácticos diversos nos que se persigue o dominio da disciplina mediante a práctica e a metodoloxía. Os alumnos farán comentarios, manipularán textos, farán exposicións e articulacións de ideas concreción intelectual dos contextos históricos e situacións comunicativas, agás da reflexión estética e a contextualización socio-histórica.
Actividades iniciais	Presentación do contido e avaliación dos coñecementos previos do alumnado, así como avaliación da súa disposición fronte a materia. Valoración das necesidades específicas do alumnado.
Investigación (Proxecto de investigación)	Orientado á aprendizaxe do alumnado mediante a realización de actividades de carácter práctico a través das que se propoñen situacións que requiren ao estudante identificar un problema obxecto de estudo, formulalo con precisión, desenvolver os procedementos pertinentes, interpretar os resultados e sacar as conclusións oportunas do traballo realizado. No proxecto de investigación amósanse as habilidades logradas no obradoiro e as outras metodoloxías utilizadas eponse de manifesto a autonomía fronte a aprendizaxe.
Sesión maxistral	Nestas sesións daránse as claves teóricas e describiránse conceptos básicos para fixar as nocións fundamentais que se precisan para o desenvolvemento do resto das metodoloxías de aprendizaxe.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Investigación (Proxecto de investigación)	O deseño e a posta en marcha do proxecto de investigación precisa a relación individual co alumno, o que hai que escoitar e facilitar os medios teóricos e técnicos para que poida deseñar un proxecto de interés.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Obradoiro	A1 A4 A6 A10 A8 A9 B10 C2 C5 C6 C9	Valorarase a participación e o desenvolvemento satisfactorio das actividades propostas na aula e do mesmo xeito as tarefas encargadas para fora da mesma.	40
Investigación (Proxecto de investigación)	A12 B4 C1 C3 C4 C7 C8	Valorarase a orixinalidade e a efectividade da proposta de traballo de investigación. Tamén a seu modo de plantexamento e a realización final. Será importante a redacción e/ou exposición claras e cunha linguaxe axeitada a un exercicio avanzado.	60

Observacións avaliación

No obradoiro valorarase a eficacia e na resolución dos problemas propostos e a orixinalidade para plantexar outros novos para resolver en grupo.; terase en conta a vontade de interdisciplinaridade na respostas e nas propostas.

Valorarase tamén a correcta exposición oral e escrita dos traballos que se propoñan. Na sesión maxistral esíxese unha resposta activa, participando nos coloquios e debates que se propoñan o final das mesmas. Terase en conta a situación particular dos alumnos con dispensa académica nas dúas convocatorias, dando un tratamento particularizado a cada caso no momento en que sexa presentado, para o que é preciso que o alumno se presente o seu caso ante o profesor antes do inicio da docencia. A avaliación incluírá o desempeño no obradoiro (40%) no que se deberán demostrar as competencias básicas da materia mediante una selección de comentarios de texto, e un traballo de investigación (60%).

A avaliación da segunda convocatoria

terá os mesmos contidos e deseño que na primeira oportunidade, incluírá varios comentarios e un traballo de investigación. Do mesmo xeito se procederá na convocatoria de decembro. Cualquier falta de honradez académica (plagio, utilización de textos o ideas de outros autores sin indicar la procedencia, copia en exercicios o traballos, u otras variables de estas características) será penalizada con la anulación total de la actividad de que se trate y la sanción correspondiente en virtud de la normativa vigente. Se un alumno non presenta o traballo de avaliación ou non se presenta o examen na convocatoria extraordinaria recibirá a calificación de non presentado. Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria deberase incorporar a perspectiva de xénero nesta materia (usarase linguaxe non sexista, utilizarase bibliografía de autores/as de ambos sexos, propiciarse a intervención en clase de alumnos e alumnas.)

A materia poderá ser adaptada ao estudantado que precise da adopción de medidas encamiñadas ao apoio á diversidade consonte ás indicacións da Unidade de Atención á Diversidade (<https://www.udc.es/cufie/ADI/>), coa que se deberá contactar nos prazos establecidos por esta unidade. Pódese contar tamén co asesoramento da titora ADI da facultade (pat.filoloxia@udc.gal)

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - BECERRA,E;VALCÁRCEL,E. y otros (2013). El surrealismo y sus derivas. Madrid, Abada - BENJAMIN,W. (1971). Sur le langage general et le langage humain. Paris, Denoel - BRIHUEGA et al. (1996). Historia de las ideas estéticas contemporáneas. Madrid, Visor - BURGER,P. (1978). Teoría de la vanguardia. Barcelona, Península - CALINESCU (1991). Cinco caras de la modernidad. Madrid,Tecnos - ORTEGA;J. (1998). El principio radical de lo nuevo. México, FCE - PAZ, O. (1974). Los hijos del limo. Barcelona, Seix Barral - SWARTZ,J. (1991). Las vanguardias hispanoamericanas. Madrid, Cátedra - VIDELA DE RIVERO, G., (1990). Direcciones del vanguardismo hispanoamericano. Mendoza, Cuyo - YURKIEVICH, Saúl (1984). La movediza modernidad. Barcelona, Muchnik - YURKIEVICH, Saúl (1984). A través de la trama. Barcelona, Muchnik - WENTZLAFT_EGGBERT,H (1991). La vanguardia europea en el contexto hispanoamericano. Berlin, Vervuert <p>Facilitarase bibliografía específica seleccionada polo profesor e de acceso restrinxido.A selección proposta inclue textos teóricos en antoloxías e catálogos de exposicións de arte.WOMAN. Feministische Avantgarde der 1970er-Jahre aus der Sammlung Verbund, Museum Moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien, 2017.Tabea Grzeszyk: Feministische Avantgarde. Die ironische Aneignung männlicher Posen. Dans: Deutschlandfunk Kultur.(deutschlandfunkkultur.de)FEMINISMS! CCCB - Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, 2019Feminist Avant-Garde. Art of the 1970s in the VERBUND COLLECTION, Vienna, erweitere Ausgabe, 2020Schor, Gabrielle, Feminist Avant-Garde. Art of the 1970s in the VERBUND COLLECTION, Vienna, 2020.Antelo, R-Fonseca, M. Lirismo+crítica+arte:poesía, Sao Paulo:SESC,2022.Dottorini,D.Faccioli,A. Leonardi,E. Visioni, Alfabeti, Mondì. Borges e le immagini, Pisa: Edizioni ETS, 2023.</p>
Bibliografía complementaria	- ( ) . .

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías